

BEUKEN

Deel III: de bijzondere cv's van *Fagus sylvatica*

We zijn toegekomen aan het laatste deel van beuken. Niet treuren, want met drie artikelen over beuken is het zo wel welletjes voorlopig. Althans, zo vindt de redactie van Boomzorg. Als u toch wilt treuren, plant dan een treurbeuk! Maar nog beter, ga gewoon lekker op pad en bekijk waar de mooiste beukenexemplaren staan. En dat zijn er heel wat. In dit artikel geef ik weer een aantal voorzetten die een bijzonder uitstapje op vakantie kunnen betekenen.

Auteur: Jan P. Mauritz

Kenmerken

Zoals in deel II van dit feuilleton al aangegeven, is dit deel III gewijd aan *Fagus sylvatica* en zijn cv's. Geslachtsnamen zijn namelijk zelfstandige naamwoorden en die kunnen dus manlijk, vrouwelijk of onzijdig zijn. Manlijk zijn alle namen die eindigen op -us, vrouwelijk zijn bijna alle namen eindigend op -a, -is en -e, met uitzondering van de geslachtsnamen die uit het Grieks afkomstig zijn. Onzijdig zijn alle namen die eindigen op -um. Het geslacht *Fagus* is dus manlijk en daarom zijn het CV's. "dat is nu wel weer genoeg, Mauritz, bij de les blijven en dat roep je zelf." Oké, Oké tot zover dan dat stukje nomenclatuur. *Fagus sylvatica* komt van nature voor in grote delen van Europa. Van Zuid-Zweden tot in de laars van Italië en vanaf Zuid-Engeland tot bijna aan de Zwarte Zee. In Spanje komt de gewone beuk niet voor, met uitzondering van een smalle rand achter de Pyreneeën en het onderste deel van Griekenland. Daar wordt het te heet voor deze makers.

Het worden hoge tot zeer hoge bomen van 30 tot 40 meter hoog en hoger in het zogenaamde optimum. Bij Brussel, in het Zoniënwoud, staan

exemplaren van ruim 45 meter hoog: enorme rechte palen van stammen en dan begint ver in de hoogte de kroon; imposante bomen, geplaat zo rond 1780. De gewone beuk vormt een ronde, brede, gesloten kroon waarbij de takken in de top van de kroon opgaand zijn, maar verder overwegend horizontaal, afstaand zijn en de laagste takken, als ze nog aan de boom zitten in ons 'opkroonlandje', meer doorbuigend naar beneden. De zware stam loopt doorgaans tot in de top recht door: een mooie centrale spil of anders met twee zware stammen omhooggaand. De bladeren van de gewone beuk zijn eivormig, elliptisch van vorm, van 5 tot 10 cm lang en bij uitlopen zijdeachtig behaard. Bij uitlopen is het blad lichtgroen dat later glanzend diepgroen aan de bovenzijde wordt en lichtgroen aan de onderzijde. De vruchten zijn driekantige, glanzend donkerbruine nootjes met drie scherpe ribben en een scherpe top.

In de Naamlijst Houtige Gewassen staan meer dan zeventig cv's van de *Fagus sylvatica*, allemaal anders van bijvoorbeeld grootte, kroonvorm, blad en/of bladkleur, allemaal verschillende kenmerken

Binnen de systematische indeling van het *Regnum vegetabile* - het plantenrijk - behoort het geslacht *Fagus* tot de orde van de *Fagales* en daarbinnen tot de familie van de *Fagaceae* of *Cupuliferae* ('cupula' = 'beker'). 'Cupula' wordt ook gebruikt als benaming voor de koepel van een basiliek, een grote rooms-katholieke kerk, waar het altaar onder deze koepel staat. De familie *Fagaceae* zijn nootvrucht dragende katjesdragers. De verhoogde bloembodem groeit uit tot een beker, of anders gezegd: een napje dat de nootvrucht geheel (*Fagus* met een vierkleppige cupula) of gedeeltelijk (*Quercus*) omsluit. Andere geslachten binnen deze familie zijn dus *Quercus*, maar ook *Castanea*, *Nothofagus* en de, voor de meeste stervelingen onder ons, onbekende geslachten *Castanopsis*, *Lithocarpus* en *Pasania*.

In deel I en II van dit feuilleton zijn de soorten en de andere makers besproken en nu dan de cv's van de meest gebruikte beuk: de *Fagus sylvatica*.

Fagus sylvatica 'Asplenifolia' (varenbeuk)

die door de mens in stand gehouden worden. Prachtig, maar ook een discussiepunt in de soort en daarover later meer.

Vanwege die grote verscheidenheid zijn de toepassingsmogelijkheden erg groot: als straat- en laanboom in de openbare ruimte, als sierboom bij landhuizen, paleizen en andere pandjes en daarnaast zijn ze natuurlijk schitterend in parken, grote groengebieden en op begraafplaatsen. Veel treurende vormen van de beuk zijn juist daar te vinden. En *last but not least* is daar de particuliere tuin. Er zijn zoveel verschijningsvormen van de beuk en zoveel verschillende afmetingen, dat er voor een flinke particuliere of kantoortuin vaak een toepasbare beuk te vinden is. Beuken kunnen ook als bonsaiboom in een schaal en passen dan zelfs op het balkon. Gebruiksvriendelijker kan het niet.

Zoals vaak in de botanie zijn de cv's van een soort meestal bescheidener van afmetingen en dat is bij de meeste cv's van *Fagus sylvatica* ook zo, maar dat geldt zeker niet voor allemaal. Wie van u kent geen enorme exemplaren van een rode of zwarte beuk? En het lijkt wel of ze nog groter zijn dan de groene broeders, of niet soms?!

Het sortiment

Ik zal u een groot aantal makkers voorstellen en dat zijn, zoals u van mij gewend bent, de cv's die

ik de moeite waard vind om aan u voor te stellen, en die volgens ondergetekende ook goed toepasbaar zijn in de dagelijkse praktijk.

De cv's van *Fagus sylvatica* beslaan vrijwel alle letters van het alfabet, te beginnen met 'Albomarginata' en te eindigen met 'Zlatia'. Nu is 'Zlatia', samen met drie andere een dubieus geval als cv van *Fagus sylvatica*. Zie voor de beschrijving ervan het vorige deel, deel II, over dit roemruchte geslacht. Voor de veiligheid eindigen we met 'Viridivariiegata': een vrij zeldzame makker met een gevlekt uiterlijk.

Fagus sylvatica 'Albomarginata'

Een bijzondere boom, kleiner dan de soort, kleiner in alles en dus zijn ook de bladeren van deze broeder kleiner en puntiger van vorm. Het blad heeft, zoals de cv-naam al aangeeft, een onregelmatig, geelachtig witte bladrand die later in het seizoen ietwat vervaagt. 'Albo' is het Latijn voor 'wit' en 'marginata' betekent: 'van een rand voorzien'. Een fraaie boom, zeker in combinatie met andere beuken met afwijkend gekleurde bladranden, want er zijn er meer.

Fagus sylvatica 'Ansorgei'

De naamgeving van deze beuk doet vermoeden dat het natuurlijke verspreidingsgebied van deze boom in het Verre Oosten gelegen is. "Als je zo begint, zal het wel weer een instinker zijn, JP, of

Fagus sylvatica 'Riversi'

niet soms?" "Helemaal goed, deze opmerking."

Deze zwakgroeiende, meer struikvormige beuk wordt ca. 5 meter hoog en is in 1891 door W.J. Ansorge in de buurt van Hamburg geselecteerd. De boom heeft lancetvormige, meestal gaafrandige, donkerbruinrode bladeren van 1 tot maximaal 2 cm breedte. Het blad lijkt wat op dat van de wilg en het lijkt net of er in de bladrand hier en daar een knip of knikje zit.

Fagus sylvatica 'Aspleniifolia': de varenbeuk Een schitterende parkboom met zeer fraai blad dat verschillend en onregelmatig diep gelobd tot diep ingesneden is, soms zelfs tot lijnvormig ingesneden. Het blad is tot 10 cm lang en maximaal 5-6 cm breed. Aan de groeischeuten vormt zich regelmatig heel smal, lancetvormig blad zonder insnijdingen. In de jeugdfase groeit de boom opgaand en later breed spreidend met een dichte, gesloten kroon. De naamgeving van deze species komt van de gelijkenis met het blad van *Asplenium*, de streepvaren. In de ons omringende landen wordt voor de species vaak de cv-naam 'Heterophylla' gebruikt. Dat is dezelfde species. De cv-naam 'Heterophylla' betekent 'met verschillende bladeren' en dat is, gezien het bovenstaande, correct. Daarnaast komen er in de bladvorm nogal wat mutaties voor die ook weer anders benaamd zijn, zoals *F. syl.* 'Laciniata' en *F. syl.* 'Grandidentata'. De verschillen zijn soms

Fagus sylvatica 'Purpurea Pendula'

minimaal en soms ook heel duidelijk en dan is die andere naamgeving geheel terecht, want de echte liefhebbers gaan voor de details.

Fagus sylvatica 'Atropunicea'

Over de bruine, rode en zwarte beuken is zoveel gedonder onder vakgenoten, dat ik u bij deze kennismaking deelgenoot maak van deze discussie. Ikzelf ben de discussie meer dan zat en zal dat ook uitgebreid aan u voorleggen, want... "Gloeiende, gloeiende..." Volgens mij zit het namelijk zo: de 'Purpurea-groep' is een soort verzamelnaam voor een grote groep beuken met een bladkleur die verloopt van licht bruinrood via donkerrood tot purperzwart aan toe.

Een aantal verschillende bruine beuken loopt meestal dieper donker bruinrood uit en de kleur verloopt dan tijdens de zomer naar flets bruinrood tot bruinig groen en dieper in de kroon zelfs donkergroen. Dit zijn allemaal zaailingen en daar worden de rode species op de kwekerij al uit gesorteerd en vervolgens als de cv 'Atropunicea' in de handel gebracht. De cv-naam betekent: 'donker purperrood'. De cv-naam 'Atropunicea' is rond 1975 in Nederland ontstaan als naam voor de veredelde rode beuken en het verschil is ten opzichte van de zaailingen. De cv-naam betekent: 'donker scharlakenrood'.

Daarnaast zijn er nog de diep donkerrode tot zwartrode beuken. Dat zijn de species die altijd vegetatief vermeerderd worden, dus door middel van enten op een onderstam. Dit wordt gedaan om de gelijkkleurigheid en gelijkvormigheid van de moederboom - of is het bij beuken: de vaderboom? - te behouden. En dat weten we allemaal: de eigenschappen van de moeder-/vaderboom komen terug in de nakomelingen.

Fagus sylvatica 'Riversii' is een schitterende boom met grote, glanzende bladeren. Het

worden grote, breedkronige bomen op imposante stammen en dan die diep donkere kleur... "Fantastisch, wat een verschikkelijk mooie boom." In Nederland nog regelmatig in cultuur onder de naam *Fagus sylvatica 'Purpurea Major'*. Volgens Rehder, Krüssmann en Fontaine is deze naamgeving van Nederlandse oorsprong niet correct en dient de boom naar zijn selecteur 'Thomas Rivers' genaamd te zijn, naar degene die de boom in 1870 in Engeland introduceerde. De bladkleur is zo diep donker dat er ook nauwelijks herfstverkleuring te zien is.

Fagus sylvatica 'Spaethiana': in mijn ogen de mooiste en meest donkerrode tot zwarte beuk. De boom heeft een nog diepere, donkere bladkleur dan de cv 'Riversii', maar heeft de laatstgenoemde boom juist groter blad dan de soort, de cv 'Spaethiana' heeft kleiner blad dan de soort met als extra dat de nerven van het blad lichter van kleur zijn, waardoor een schitterende tekening ontstaat. De boom is kleiner en smaller dan zijn diepdonkere broer. De boom is in 1920 geselecteerd op de boomkwekerijen van Späth in Duitsland. Bijzonder detail is dat deze boom een week later in het blad komt dan de rest van het geslacht en ook nauwelijks een zichtbare herfstverkleuring heeft.

Fagus sylvatica 'Swat Magret' is een selectie van de Duitse selecteur Gustav Frahm, die deze boom in 1895 in cultuur bracht. Bijzonder is dat de boom, die sterke gelijkenis vertoont met 'Riversii', tot wel tien dagen eerder uitloopt.

De sortimentdeskundige Herman Grootendorst heeft in Dendroflora nr. 11-12 (1975) een important keuringsrapport over *Fagus* geschreven waarin deze verschillen aangegeven staan. Tot zover dan de gewone bruine, de rode en de zwarte beuken. In het vervolg van dit feuilleton zullen we nog wel een paar keer een donkerbladige beuk tegenkomen in de beschrijvingen van de cv's, dus we zijn er nog lang niet.

En hier is al de eerste: de cv 'Black Swan', een donkerbladige treurvorm, zo rond 1960 geselecteerd uit zaailingen van *Fagus sylvatica 'Purpurea Pendula'*, de rode treurbeuk. De boom is in cultuur gebracht door boomkwekerijen M. van den Oever & Zn. uit Haaren. De, waarschijnlijk uit hetzelfde zaaisel, geselecteerde species 'Purple Fountain' is via omzwervingen in Boskoop beland, bij de fa. F.J. Grootendorst & Zn. De bomen blijken weinig tot geen verschillen ten

Fagus sylvatica 'Dawyck' Purple

Fagus syl. 'Dawyck Gold'

opzichte van elkaar te hebben en zijn dus beide in de handel. Het zijn fraaie beuken met een doorgaande kop en lange, neerhangende twijgen en dan die kleur, hè. Dat blijft toch elke keer weer een groot pluspunt.

Fagus sylvatica 'Bornyensis'

Een bijzondere treurbeuk met een asymmetrische, treurende kroonvorm. De boom heeft een doorgaande spil, waarbij de lange takken slap langs de stam hangen en niet, zoals bij de cv 'Pendula', in bogen neerhangen rondom de stam. Bij 'Bornyensis' hangen de meeste zware takken ook aan één zijde van de boom en een aantal lichtere takken aan de andere zijde, waardoor enerzijds een soort zuilvormige kroon ontstaat

Fagus sylvatica Rohanii

Fagus sylvatica 'Horizontalis'

van hangende takken en anderzijds de stam ook altijd goed zichtbaar blijft. De boom wordt in West-Europa ca. 15 tot 20 meter hoog en heeft daardoor een groot toepassingsgebied; een decoratieve, zuilvormige, treurende boom met een doorgaande kop. De boom is door boomkweker Léon Simon-Louis rond 1870 in de omgeving van Metz in Frankrijk op de kwekerij geselecteerd en in cultuur gebracht.

Fagus sylvatica 'Dawyck'

Deze grote zuilvormige boom is al in 1864 in het wild aangetroffen in bossen van het Schotse landgoed Dawyck. De boom was daar in cultuur genomen onder de naam 'Fastigiata'. In 1913 is de boom door de Duitse boomkweker en dendroloog Herman A. Hesse meegenomen naar zijn bedrijf in Weener-Ems en vandaaruit onder de huidige naam in de handel gebracht. Het is een schitterende, grote boom die sterk zuilvormig groeit tot boven de 20 meter hoogte en dan 3 tot 4 meter breed is. Een boom met een enorme toepasbaarheid als straat- en laanboom in bredere profielen of als solitaire op bijvoorbeeld een rotonde. Deze boom heeft door de bijzondere kruisingen en selecties van de grote bomenmens Dick van Hoey Smith in Arboretum Trompenburg in 1968 een geelbladige variant, 'Dawyck Gold',

en een purperrode species, 'Dawyck Purple', opgeleverd. Beide bomen zijn na 1973 door de Engelse boomkwekerijen van Hilliers & Sons in cultuur genomen en in de handel gebracht. Van Hoey Smith heeft nog veel meer bijzondere species van de beuk geselecteerd, zoals 'Green Obelisk' met geelgroene bladeren, 'Interrupta' en 'Interrupta Purpurea', curieuse selecties uit *Fagus syl.* 'Rohanii', en de cv 'Plaswijk' uit een zaaisel van 'Dawyck Purple'.

Fagus sylvatica 'Horizontalis'

Nog een... En nu een in 1932 door Baumschulen Hesse geïntroduceerde dakvorm van de gewone beuk die, afhankelijk van de stamhoogte, op 2,40 meter hoog of hoger geënt wordt op een zaailingonderstam *Fagus sylvatica*. De sterk horizontaal groeiende takken kunnen op verschillende wijzen worden toegepast en de lange twijgen kunnen deels als gordijnen neerhangen om een prieelachtige vorm te creëren. Het blad is fris donkergroen en het is een gezonde bijzondere species binnen het geslacht.

Fagus sylvatica 'Latifolia'

De cv's 'Latifolia' en de donkerrode variant 'Purpurea Latifolia' behoren volgens ondergetekende, zoals al in deel II beschreven staat, niet tot de soort *Fagus sylvatica*, maar tot de soorthybride *Fagus x moesiaca*. Deze kruising is ontstaan uit *Fagus sylvatica x Fagus orientalis*. Het blad van deze species is mooi glanzend groen en groter dan dat van de normale *sylvatica*-cv's, tot wel 15 cm lang en 12 cm breed. De cv 'Purpurea Latifolia' heeft zoals u het zelf had kunnen bedenken, intens dieprood tot zwart bruinrood blad en is echt een bijzonder fraaie boom met ook van die grote lappen van bladeren aan de twijgen.

Fagus sylvatica 'Pendula'

De overbekende treurbeuk die echt iedereen kent. In de jeugdfase een zeer langzame groeier en dan schiet de boom ineens in een krachtige groei en vormt ten slotte een geweldig grote boom van ca. 20-25 meter hoog, met een kroonprojectie door de breed afstaande gesteltakken van zomaar 25 meter en meer, met neerhangende takken en loodrecht afhangende lange twijgen als gordijnen tot aan de grond. Bij grote exemplaren kun je met ca. vijftig personen in de koepel staan die deze bomen vormen: "Fantastisch!"

Fagus syl. 'Rohan Obelisk'

Rode beuken als entree van een paleis.

In Nederland zijn op verschillende plaatsen deze bijzondere bomen te bewonderen. De grootste die ik zelf heb mogen aanschouwen, staat in *Parc Sanssouci* in Potsdam bij Berlijn. Een enorm park, bij een van de paleizen van de Pruisische koningen/keizers in de omgeving van Berlijn. De beuk staat aan het einde van de centrale parkas van ruim 3 km lengte. Op verschillende locaties staan andere gebouwen, zoals het paleis *Sanssouci* aan de andere zijde van de parkas, met als bijzonderheid dat dit paleis niet haaks op, maar in de lengterichting van de parkas gebouwd is. *Charlotteburg* is een kleiner feest- en pretpaleis daar in het park "want ze namen het niet zo nauw hoor, daar in dat 'feodale' Pruisen".

Terug naar die grote treurbeuk. De boom is rond 1850 geplant en is als cadeau door de boomkwekerijen Von Späth aangeboden.

JAHG20

Fagus x moesiaca 'Zlatia'

Het is echt onvoorstelbaar, zo groot als die boom is en hoe vooral binnen in de *cupula* - u weet nu wat dat is - op magnifieke, adembenemende wijze de verschillende hoofd-, bij-, zijtakken en twijgen deze imposante kroon vormen. *"Ik stop met superlatieven; gewoon zelf gaan kijken en genieten."*

Fagus sylvatica 'Purpurea Pendula'

De zwarte treurbeuk is, in tegenstelling tot wat je verwacht, weliswaar een roodbruine variant van de groene species, maar qua groei totaal anders. Het is een heel traag groeiende, kleine boom met glanzende, bijna zwarte bladeren qua formaat zo groot als de soort. De boom is meestal op 2,20 tot 2,40 meter veredeld op een onderstam en vormt dan een karakteristieke, priedelachtige kroon. De dikke kroontakken hangen in korte bogen en de twijgen groeien vrijwel loodrecht tot aan de grond. De boom is omstreeks 1865 in Duitsland geselecteerd. Onderveredelde exem-

plaren zijn er tegenwoordig ook, maar het duurt even voor je er dan een boompje van hebt. Er zijn ook verschillende klonen in de handel, vooral voor toepassing in kleinere tuinen, en deze boom is zelfs toepasbaar in daktuinen. *"Moet je wel de goeie hebben, hè! Dus, pas op wat je koopt."*

Fagus sylvatica 'Purpurea Tricolor'

De cv-naam wordt als volgt vertaald: *'Purpurea'* betekent: een roodbruin blad en *'Tricolor'* = *'met drie kleuren'* en slaat vanzelfsprekend op de bladkleuren van deze middelgrote boom. De oude naam die nog altijd als synoniem geldt, is *'Roseomarginata'* en die naam geeft ook aan wat er te zien valt. *Roseo* = *'rozerood'* en *'marginata'* betekent *'van een rand voorzien'*. Het blad is aldus voorzien van een onregelmatige rozerode rand rondom een roodbruine bladschijf. Het is een mooie parkboom tot maximaal 12 meter hoog en vooral de echte species leveren een mooie bijdrage aan de diversiteit van het

geslacht. De boom moet wel de ruimte hebben voor de kroon, die dicht vrij dicht vertakt is, en heeft graag een wat beschutte standplaats. En vooral voor het kleurenspeel in het blad is het belangrijk dat je door de kroon naar het licht kijkt. Er zijn nogal wat verschillende typen in omloop, maar de oude cultuurvorm bezit ook een enigszins witte tekening in het blad. Donkerbruin, rozerood en wit: *'Tricolor'* dus.

Fagus sylvatica 'Quercifolia'

Een fraaie boom met... - de naam zegt het al - en gezien het bovenstaande, aan u de eer! Deze zeer bijzondere boom is ontstaan uit een kruising tussen een bloedrode beuk en de bovenstaande *Fagus sylvatica 'Quercifolia'*. De boom is ontstaan en in 1894 geselecteerd door Fürst Camille Rohan in het park bij het kasteel Sichrow in de nabijheid van de plaats Turnau in Bohemen. Als je van Praag naar Liberec reist, komt je langs dit kasteel. Meteen linksaf en het kasteel en het

Fagus sylvatica 'Purpurea Atropunicea'

enorme park erachter gaan bezoeken. Zeer de moeite waard. Direct achter het kasteel staan centraal in het gazon de eerste *Fagus sylvatica* 'Rohanii' en links en rechts op de achtergrond de kruisingsouders. Héél bijzonder!

Fagus sylvatica 'Rohanii'

Deze zeer bijzondere beuk is van middelgroot formaat, 14 tot 15 meter hoog, met donkerrood en onregelmatig tot diep ingesneden blad. Het blad en met name de bladrand, met afgeronde tanden en lobben, mag zelfs vervormd genoemd worden. Vanwege het bijzondere blad was ook deze beuk een interessant 'slachtoffer' voor Dick van Hoey Smith, die door gericht kruisingswerk een aantal species in cultuur gebracht heeft: de in 1955 geselecteerde cv 'Interrupta' met zeer diep en onregelmatig ingesneden blad zo diep, dat plaatselijk uitsluitend de middennerf het blad vormt tussen stukken en stukjes bladschijf. Er bestaat ook een bruinrode variant van, die dan weer de toevoeging ... in de cv-naam krijgt. In de jaren 70 volgt er een aantal waarvan de cv's 'Rohan Gold' en 'Rohan Obelisk' de meest bekende zijn, naast onder andere de 'Rohan Grandid', een roodbruine vorm van 'Grandidentata' (= 'met grote tanden'), 'Rohan Minaret' en de door boomkwekerij André van Nijnatten in 1988 geselecteerde 'Rohan Weeping', een fraaie treurvorm. Ga naar Arboretum Trompenburg - daar staan ze

allemaal - en sta versteld van de schoonheid van deze species.

Fagus sylvatica 'Viridivariiegata'

Deze beuk is niet zo bijzonder met zijn helgroene vlekken op het donkergroene blad en voor de rest vrijwel gelijk aan de soort, maar een slag kleiner in alles. Toch even de aandacht op deze in 1935 door de fa. Lombarts in Zundert op de markt gebrachte boom. Het is ook de laatste letter van het alfabet (tot op heden) van de cv's van *Fagus sylvatica*. Want ondergetekende is een aanhanger van de door Krüssmann en Fontaine aangegeven redenering dat *Fagus sylvatica* 'Zlatia' eigenlijk *Fagus x moesiaca* 'Zlatia' is.

"Ik kan het niet over mijn hart verkrijgen u de laatste, de gele beuk, niet voor te stellen.

Dan maar geen cv van *Fagus sylvatica*, maar wel een héél mooie:"

Mooi om de sortimentsbeschrijvingen met deze bijzondere species af te ronden. Bijzonder vanwege enerzijds de indeling in de soorten en dus de naamgeving en anderzijds omdat het een bijzonder fraaie boom is. In 1890 wordt in de omgeving van de stad Vranje in Servië, in een bos één enkel exemplaar aangetroffen van een compleet gele beuk. Het is een species uit de kruising *Fagus sylvatica* x *Fagus orientalis* en behoort tot

dezelfde hybridesoort als de boven beschreven cv's 'Latifolia', 'Latifolia Purpurea' en 'Latifolia Major', met name vanwege het veel grotere blad dan dat van de *sylvatica*-clan. De cv-naam 'Zlatia' is afgeleid van het Servische woord 'zlat' dat 'goud' betekent. De boom is in 1892 door Von Späth Boomkwekerijen in cultuur gebracht. 'Zlatia' loopt in het voorjaar heldergroen tot goudgeel uit. Mooi glanzend blad dat in de zomer vaak wat verkleurt richting geelgroen, dit wel afhankelijk van de standplaats en grondsoort. Op met name warme zandgronden is de verkleuring minder zichtbaar en de herfsttint is wederom goudgeel met of zonder oranje tinten. Het is een fantastische boom voor in parken of op andere plekken waar de boom de ruimte krijgt die hij verdient.

Zo, dat was het dan: de beuk in drie delen aan u voorgesteld, in veel verschijningsvormen en toepassingsmogelijkheden. Ik hoop dat u ermee bezig blijft of bezig gaat om deze schitterende bomen en met name de bijzonder species de plek te geven die ze verdienen. Ik wens u heel fijne feestdagen toe en een goed begin van 2012, het jaar van de Floriade in Venlo.

Geniet van de dagen en de groeten van Jan P.

"Bij de les blijven, vrienden", en dat bedoel ik, zo richting de Feestdagen vanzelfsprekend, positief! Neem niet alles voor zoete koek aan wat je ziet en wat je leest. Tussen al die dendrologische kost in mijn verhaaltjes door, even een geintje. Kijk maar eens even naar de foto op pagina 32 (links boven) van Boomzorg nr. 5. In deel II van dit feuilleton over beuken, er staat onder deze foto *Fagus orientalis* bloeiwijze. "Nou, als dat de bloeiwijze van een beuk is, ben ik de blanke reïncarnatie van Joe Frazier!" Tot op heden twee reacties, één van Ronnie Nijboer van de Bonte Hoek op de mail; "Jan, wat maak je me nou?" Ik heb hem direct gebeld "Heel goed Ronnie!" en vervolgens hem de uitleg gegeven. Aan de rest van u de boodschap "Blijf vooral scherp!"

De auteur Jan P. Mauritz is unit manager Bomen en Beplanting bij Cyber bv.